

Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Ewa Baum

JAKOŚĆ ŻYCIA CHORYCH PODDAWANYCH TERAPII NERKOZASTĘPCZEJ

Poznań 2017

KATEDRA NAUK SPOŁECZNYCH
UNIwersYTETU MEDYCZNEGO IM. KAROLA MARCINKOWSKIEGO
W POZNANIU

Studia i monografie

Tom VI

Redaktor serii

prof. dr hab. Michał Musielak

Tytuł angielski

Quality of Life in Patients Undergoing Renal Replacement Therapy

Recenzenci

prof. dr hab. Andrzej Oko

dr hab. Adam Czabański

Korekta

Magdalena Knapowska-Niziołek

Skład, łamanie i projekt okładki

Bartłomiej Wąsiel

© Copyright by Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu,
Poznań 2017

ISBN 978-83-7597-309-9

WYDAWNICTWO NAUKOWE UNIwersYTETU MEDYCZNEGO
IM. KAROLA MARCINKOWSKIEGO W POZNANIU
ul. Bukowska 70, 60-812 Poznań
www.wydawnictwo.ump.edu.pl

Ark. wyd. 15,8. Ark. druk. 16,8.
Format B5. Zam. 134/17.
Druk ukończono w czerwcu 2017.

Rodzinie

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	7
WSTĘP	9
Piśmiennictwo	10
ROZDZIAŁ I	
Powstanie i rozwój terapii nerkozastępczej	11
1. Geneza i rozwój hemodializy	13
2. Dializa otrzewnowa: narodziny i rozwój	21
Piśmiennictwo	25
ROZDZIAŁ II	
Problem jakości życia i zdrowia w zachodnim kręgu kulturowym	30
1. Zdrowie, kultura i jakość życia	30
2. Jakość życia chorych poddawanych terapii nerkozastępczej	44
Piśmiennictwo	49
ROZDZIAŁ III	
Metodyka badań	55
1. Badania ankietowe	55
2. Badania surowicy krwi	56
3. Badania <i>ex vivo</i> działania surowicy krwi na czynność komórek śródbłonna	56
4. Analiza statystyczna	57
Piśmiennictwo	57
ROZDZIAŁ IV	
Ocena jakości życia chorych poddawanych przewlekłej terapii nerkozastępczej przy użyciu hemodializy	58
1. Charakterystyka badanej grupy	58
2. Ocena stanu psychofizycznego pacjentów	59
2.1. Ocena stanu zdrowia	60
2.2. Porównanie obecnego stanu zdrowia do stanu sprzed roku	64
2.3. Stopień ograniczenia aktywności fizycznej chorych	64
2.4. Zaburzenia funkcjonowania chorych w środowisku w okresie poprzedzających 4 tygodni	69
2.5. Nasilenie zmian chorobowych w okresie poprzedzających 4 tygodni	73
2.6. Wpływ choroby na codzienne życie	76
3. Dyskusja	79
Piśmiennictwo	88

ROZDZIAŁ V

Badania zmian jakości życia w odstępie 12 miesięcy u pacjentów poddawanych przewlekłej hemodializie	94
1. Analiza parametrów medycznych badanej populacji chorych	95
2. Ocena psychofizycznej jakości życia chorych	103
2.1. Ocena stanu zdrowia	103
2.2. Wpływ choroby na ograniczenie zdolności do wysiłku fizycznego	107
2.3. Zaburzenia funkcjonowania chorych w środowisku w okresie poprzedzających 4 tygodni	109
2.4. Nasilenie zmian chorobowych w okresie poprzedzających 4 tygodni	111
2.5. Wpływ choroby na życie codzienne	113
3. Dyskusja	115
Piśmiennictwo	121

ROZDZIAŁ VI

Porównanie jakości życia chorych poddawanych przewlekłej dializie otrzewkowej i hemodializie	125
1. Opis badań i wyniki	127
2. Dyskusja	135
Piśmiennictwo	139

ROZDZIAŁ VII

Duchowość, wsparcie społeczne i sposoby radzenia sobie z chorobą wśród pacjentów hemodializowanych	143
1. Znaczenie duchowości i religijności w życiu człowieka	143
2. Rola religii oraz wsparcia społecznego w życiu chorych leczonych hemodializą	148
3. Opis badań i wyniki	149
4. Dyskusja	157
Piśmiennictwo	163

ROZDZIAŁ VIII

Transplantacja nerek jako nadzieja na lepsze życie dla chorych poddawanych dializie	168
1. Geneza i rozwój transplantacji nerek	168
2. Handel nerkami – aspekty etyczne i prawne	173
3. Opis badań i wyniki	179
4. Dyskusja	182
Piśmiennictwo	184

WNIOSKI	188
--------------------------	-----

STRESZCZENIE	189
-------------------------------	-----

ABSTRACT	192
---------------------------	-----

ANEKS	195
------------------------	-----

WYKAZ SKRÓTÓW

ERA-EDTA	(ang. <i>European Renal Association – European Dialysis and Transplant Association</i>) – Europejskie Stowarzyszenie Nerkowe – Europejskie Stowarzyszenie Dializy i Transplantacji
FGF23	(ang. <i>fibroblast growth factor 23</i>) – czynnik wzrostu fibroblastów 23
GFR	(ang. <i>glomerular filtration rate</i>) – filtracja kłębuszkowa
HCV	(ang. <i>hepatitis C virus</i>) – wirus zapalenia wątroby typu C
HGF	(ang. <i>hepatocyte growth factor</i>) – czynnik wzrostu hepatocytów
HRQOL	(ang. <i>health-related quality of life</i>) – jakość życia uwarunkowana stanem zdrowia
IL-6	(ang. <i>interleukin 6</i>) – interleukina 6
KDQOL	(ang. <i>kidney disease quality of life</i>) – jakość życia chorych z niewydolnością nerek
KDQOL-SF™	(ang. <i>kidney disease quality of life – short form</i>) – krótka forma kwestionariusza do badania jakości życia chorych z niewydolnością nerek
Kt/V	wskaźnik wydajności dializy: K – wielkość usuwania mocznika przez dializator; t – czas dializy; V – objętość wody w organizmie pacjenta
MCP-1	(ang. <i>monocyte chemoattractant protein 1</i>) – białko chemotaktyczne monocytów typu 1
TGF-β1	(ang. <i>transforming growth factor β1</i>) – transformujący czynnik wzrostu β1
WHO	(ang. <i>World Health Organization</i>) – Światowa Organizacja Zdrowia